

VELKOMMEN TIL SPORET GENNEM KULTURLANDSKAB NORD FOR SORØ

Der er afmærket 2 ruter:

A - GUL RUTE:

Området af Bromme Plantage umiddelbart øst for Lillesø, hvor gamle træer, eng og sø er i fokus. Lillesø og Maglesø er en del af istidens tunnelsystemer, der er dannet af smeltevandsfloder.

Her er en ca. 5 km sti afmærket med gule pile på stolper eller gule (pile)mærker på træer. Start og slut ved P-plads (markering 1 på kortet). Bromme Plantage er sået på marginaljord og er nu delvis råstofgraveområde, der skal retableres til natur. Ruten kommer tæt på det retablerede graveområde i Lyng (se selvstændig folder).

B - RØD RUTE:

Området af Bromme Plantage nordøst for Lillesø. Her er en afmærket rute på ca. 3 km mellem P-pladsen ved Lillesø (markering 1 på kortet) og Glahnminde (markering 18 på kortet) samt i umiddelbar tilknytning hertil, en rundrute på ca. 7 km i området Buskehuse/Lillevang/Brunsmose. Alt afmærket med røde pile på stolper eller røde (pile)mærker på træer. Buskehuse/Lillevang er råstofgraveområde, der delvis er retableret.

Alternativ rute er markeret med rød, stiplede linie. Denne kommer tæt på det retablerede graveområde i Lyng. (se selvstændig folder). Cykelsti på Kalundborgvej er planlagt.

Begge områder er meget næringsfattige, idet de er smeltevandsaflejringer fra istiden.

Såningen af Bromme Plantage blev begyndt i 1793 på marginaljorder, der ikke kunne brødføde de medlemmer af Bromme, Lyng og Krøjerup bylav, som dyrkede jorden. Der blev sået gran og fyr, men fyrren blev i 1815 ramt af svampeangreb, så gran blev dominerende. I dag planter man ca. 4 år gamle træer, hvilket giver større sikkerhed for god vækst.

1 På parkeringspladsen ved Anagervej findes en af 4 naturhytter, der drives af Kongskilde Friluftsgård. Hytterne

kan anvendes af personer, der har taget et brugerkort. På www.kongskildenatur.dk kan man læse nærmere om hytterne.

På engen vokser gøgeurt, som er fredet og rødtrum kan høres i røskoven. Der har tidligere været et badested, og vandet er stadig så rent, at det er tilladt at bade. Der er borde og bænke på området.

2 Der ses flere meget gamle bøgetræer umiddelbart før spejderhytten på Bøgeholm. En del af dem har flere stammer. Der er mange kaprifolier, og nogle har formet de små træer.

3 I dette område vokser rødeg, der kan kendes på, at bladene er større end almindelige egeblade og har spidse flige. Bladene bliver røde, når de visner.

4 Der går en lille sti ind i skoven på højre side af Dansepladsvej. Denne sti har højdepunkter og lavere liggende punkter; denne bølgeform er dannet af hjulploven, dengang området var ager. I tørre år kunne kornet overleve i dalene. Disse spor af tidligere landbrugsdrift er meget sjældne, da de kun er bevaret i områder, der ikke har været landbrugsareal, efter at hjulploven blev erstattet af nyere redskaber.

5 På venstre side af Dansepladsvej kan ses spor af højryggede agre, som har gået på tværs af vejen (området ved 5-7 er udlagt til råstofgravning, så denne del af stiforløbet vil forsvinde).

6 Området syd for vejen er et retableret graveområde, som anvendes til fritidsformål. Forbindelse hertil vises med

blå pile. Der er udarbejdet folder om dette område, der kan tages i folderkassen. Der er borde og bænke ved udsigten.

7 Bromme Plantage har mange store myretuer; der kan ses en del langs Rævehalevej. Sortspætten, som bl.a. lever af myrer, yngler i plantagen. Der kan ses enkelte douglasgran, hvis kogler er karakteristiske ved at have dækskæl med 3 fligede spidser, som rager frem mellem kogleskællene.

8 På Kasmosevej kan det ses på træer af forskellige arter, at de har kæmpet om at få lys.

9 Enkelte fyrretræer fra den første tilsåning af plantagen kan ses på Rågebakken nord for Esbern Snaresvej. Tidligere blev fældede stammer fra disse udboret og brugt til vandpumper.

10 På hjørnet af Kalundborgvej og Møllevej ses en mindesten for frihedskæmperen Bengt Rønhof, der var søn af skovfogeden og blev skudt af tyskerne den 12/4 1945, da han skulle hente våben i skoven. Einstallatør Knudsen, der var hans læremester, døde i Vestre Fængsel, og der står en mindesten for ham ved Dianalund Station.

11 På venstre side af Møllevej ses et beskyttet jorddige, der adskiller skov og mark. Diget og dets fortsættelse er markeret med en sort streg på kortet.

12 I hele området sydøst for Møllevej skal der graves grus og sten i perioden frem til 2016, hvorefter det skal retableres.

13 I den nordvestlige græsabat har skov-kohvede sit eneste voksested i region Sjælland. Den blomstrer i juli og starten af august. Det forsøges at få planten til at brede sig.

14 På venstre side af Møllevej ses mange rhododendron.

15 I vådområdet på venstre side af Plantagevej kan der forår og efterår ses store stæreflokke, mange gæs og rovfugle på træk. Hestestutteriet avler racen Shire. Nogle mener, at denne race blev brugt af middelalderens ridere.

16 Der ses ofte mange rådyr omkring Lillevang Mose.

17 Der er en offentlig naturlegeplads ved Dybendal. Her blev i sommeren 1940 gennemført Alsangstævner som udtryk for dansk, national vækkelse. En mindsten for besættelsestiden skal erindre herom. Der er en sti rundt om dette område.

18 Ved Tiendevad Bro har Tude Å en stabil vandføring med rent vand på småstenet bund med frisk strøm. Det giver ørreder gode gydemuligheder.

© Kort & Matrikstyrelsen

Bromme plantage ligger ca. 6 km nordvest for Sorø. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rutekortet på indersiderne. GPS koordinatør til sporets start: 55.48102, 11.51917.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst på lodsejernes private ejendom, og de har åbnet sporet for færdsel til fods eller cykel. Sporet kan delvis være trampestier, og derfor kan årstiden og planternes vækst påvirke passagen.

SPØRG LODSEJEREN

Lodsejeren vil gerne fortælle om, hvad der sker i landskabet lige nu. Du er velkommen til at kontakte:
Sorø Kommune: soroekom@soroe.dk
Stiftelsen Sorø Akademi: ssa@stiftsor.dk

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Fritidsrådet · Kommunernes Landsfor. · Landbrug & Fødevarer
Landdistrikternes Fællesråd · Naturstyrelsen

Støttet af Nordea fondet, Naturstyrelsen samt tips- og lottomidler.

Tekst: Dorthe Schlüntz, Henning Hansen, John Holst,
Niels Karup, Stiftelsen Sorø Akademi.

Tegninger: Jørgen Løvgret, Bente Nielsen

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrug og Fødevarer, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · spor@lf.dk

WWW.SPOR.DK

SPOR0381 · www.artegrafix.dk · 4/2011

Sporet gennem kulturlandskab nord for Sorø

SPOR I
LANDSKABET